

POCHODZENIE • RASY • ZACHOWANIA

KOTY

KOTY

POCHODZENIE • RASY • ZACHOWANIA

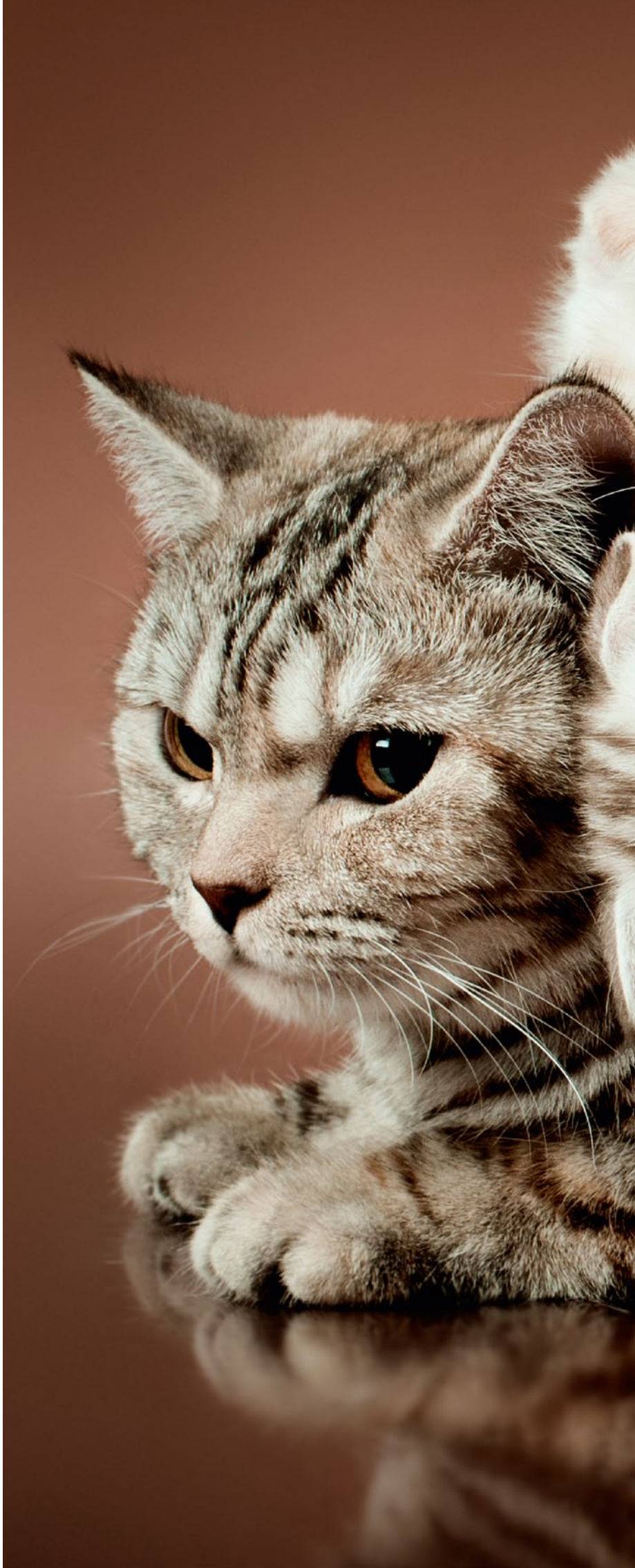
KOTY

S P I S T R E Ś C I

WADEMEKUM

WSTĘP	7
Z HISTORII KOCICH RAS	10
Koty krótkowłose	11
Koty długowłose	11
Koty nagie	11
KOT DOMOWY <i>FELIS CATUS</i>	12
ANATOMIA KOTA	14
Przewód pokarmowy	14
Mózg	15
Szkielet	15
Głowa	16
Mięśnie	16
Rozmiar i kształt	16
Budowa kończyn	18
Poruszanie się	18
Stopy	18
Chód	18
Bieg	18
Wspinaczka	18
Skoki	19
Równowaga	19
Opadanie na cztery łapy	19
Futro	21
Gęstość oraz długość futra	21
Kody EMS	22
Oczy	23
Uszy	24
Zmysły węchu i smaku	26
Nos i powonienie	26
Kocimiętka	26
Organ Jacobsona	26
Kocie smaki	26
ZACHOWANIE KOTA	28
Mruczenie	28
Długość kociego życia	28
Kocia inteligencja	29
Polowanie	32
Kocie zachowania społeczne	34
RÓŻNORODNOŚĆ RAS I KOCIE WYSTAWY	36
Kocie wystawy	39

SPIS TREŚCI

PRZEGLĄD RAS

KOTY DŁUGOWŁOSE

HIMALAJSKI	51
PERSKI	59

KOTY PÓLDŁUGOWŁOSE

BALIJSKI	67
BIRMAŃSKI	73
HIGHLAND FOLD	81
NORWESKI LEŚNY	87
MAINE COON	93
NEBELUNG	99
RAGDOLL	105
SELKIRK REX	111
SOMALIJSKI	117
SYBERYJSKI	123
TURECKA ANGORA	131
TURECKI VAN	139

KOTY KRÓTKOWŁOSE

ABISYŃSKI	147
AFRODYTY	153
AMERYKAŃSKI CURL	159
AMERYKAŃSKI KRÓTKOWŁOSY	165
AMERYKAŃSKI WIREHAIR	171
BENGALSKI	177
BOMBAJSKI	185
BRYTYJSKI	191
BURMILLA	199
BURMSKI	205
CORNISH REX	211
DEVON REX	217
EGIPSKI MAU	223
EGZOTYCZNY	229
JAPONSKI BOBTAIL	237
KARTUSKI	245
KORAT	251
DOMOWY	257
KURYLSKI BOBTAIL	263
LAPERM	269
MANX	275
MUNCHKIN	281
OCICAT	289
ROSYJSKI NIEBIESKI	295
SFINKS DOŃSKI	301
SFINKS KANADYJSKI	307
SINGAPURA	315

KOTY SYJAMSKIE I ORIENTALNE

ORIENTALNY	323
PETERBALD	329
SYJAMSKI	335
TAJSKI	341
TONKIJSKI	347

NOWE RASY

CHAUSIE	357
HAVANA	361
SNOWSHOE	365
PIXIE-BOB	369
SAVANNAH	373
TOYGER	379

WSTĘP

Miłośników zwierząt domowych potocznie nazywamy psiarzami i kocia-
rzami. Psiarze to ci, którzy wolą towarzystwo psów, a kociarze to ludzie,
którzy cenią sobie bardziej obecność kotów. Kociarze doskonale wie-
dzą, że aby zyskać aprobatę małego łowcy, trzeba sobie na to zasłużyć.
Kot nie kocha bezwarunkowo tak jak pies. Kot darzy sympatią (lub nie)
za to, jakim się jest człowiekiem.

Obecnie popularność kotów jako zwierząt domowych znacznie wzro-
sła. Doceniane są przez osoby zapracowane, które nie mają wiele czasu
na to, by poświęcać go pupilowi. Tym samym, nie sposób znaleźć takie
miejsce na świecie, które nie byłoby zamieszkane przez te czworonoż-
ne zwierzaki. W Polsce liczba miłośników kotów ciągle rośnie i wynosi
obecnie kilka milionów.

Koty są sympatyczne, ufne, uwielbiają pieszczoty i do tego są bardzo
mądre. Z drugiej jednak strony są na swój sposób dzikie i niezależne.
Ich miłośnicy uwielbiają je za charakter, za piękno ich anatomii i grację,
z jaką się poruszają oraz za dzikość, która drzemie gdzieś w ich głębi.

WADEMEKUM

Bengalski

Z HISTORII KOCICH RAS

Obecnie na całym świecie hoduje się koty rasowe. Jednak prym w tej dziedzinie wiodą Amerykanie, Brytyjczycy i Rosjanie. Bardzo wiele dobrych hodowli znaleźć można także na Ukrainie, Białorusi, Litwie i Łotwie. Koty wyhodowane w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej często różnią się wyglądem od swoich europejskich odpowiedników. Mówi się wręcz o liniach amerykańskich, brytyjskich, rosyjskich, itd. Zastanawiające może być, dlaczego średniej wielkości państwo, jakim jest Wielka Brytania, do tego usytuowane na wyspie, stało się potęgą hodowlaną kotów. Wyjaśnienie jest bardzo proste. W przeszłości Anglia miała wiele kolonii rozszanych po całym świecie. Do tego angielscy żeglarze pływali swoimi galerami nie raz do bardzo odległych zakątków naszego globu, aby podbijać nowe ziemie i znajdować atrakcyjne towary. Przy okazji odkrywali różne rasy kotów domowych o oryginalnej urodzie i charakterach, które drogą morską mogły być przywożone do Anglii. A tam już rozwijano hodowlę poszczególnych

ras. Z Anglii idea hodowania kotów rasowych przeniosła się do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Dopiero później kociarze ze Starego Kontynentu docenili ideę świadomej hodowli kotów. To właśnie w Wielkiej Brytanii odbyła się pierwsza wystawa kotów rasowych zorganizowana w 1871 roku przez miłośnika przyrody i malarza Harrisona Weira w Crystal Palace w Londynie. Weirowi przypisuje się również rozpoczęcie planowanej hodowli kotów krótkowłosych, które mieszkają na Wyspach Brytyjskich.

Z powodu wybuchu II wojny światowej zaprzestano hodowli kotów, a populacja wielu kocich ras dramatycznie się skurczyła. Na szczęście po wojnie udało się odbudować wiele hodowli, a sami hodowcy z jeszcze większym entuzjazmem zabrali się do pracy. Dzięki ich zaangażowaniu dzisiaj możemy podziwiać tak wiele różnych kocich ras w rozmaitych odmianach kolorystycznych. Wraz z upływem czasu powstaje coraz więcej hodowli tych pięknych zwierząt. Obecnie zauważamy ich prawdziwy rozkwit.

Jeszcze w 1974 roku dr Erich Schneider-Leyer w książce *Jaki to kot* sklasyfikował zaledwie 11 ras. Z kolei Aleksandra Konarska-Szubska w swojej książce *Koty* z 1972 roku proponowała klasyfikację kotów ze względu na ich owłosienie:

KOTY KRÓTKOWŁOSE

Koty europejskie

- Pręgowane (tygrysowate) – rude, srebrzyste, brązowe
- Mamurkowe – rude, srebrzyste, brązowe
- Jednokolorowe – białe, czarne, kremowe, rude
- Trójkolorowe – szylkretowe, szylkretowo- białe
- Niebieskie – rosyjskie, amerykańskie, maltańskie, irlandzkie, francuskie

Koty pozaeuropejskie

- Syjamskie
- Cibeliny
- Kumańskie
- Tobolskie
- Abisyjskie
- Nubijskie

Koty bezogoniaste

- Koty z wyspy Man
- Japońskie
- Sudańskie

Koty chińskie (zwistouché)

Turecka angora

Bengalski

KOTY DŁUGOWŁOSE

Koty perskie

- Jednokolorowe – niebieskie, czarne, białe, kremowe, rude, szynszylowe
- Pręgowane – niebiesko-kremowe, dymne (łupkowe)
- Marmurkowe – srebrzyste, brązowe, rude
- Trójkolorowe – szylkretowe, szylkretowo-białe

Koty europejskie (niemieckie)

Koty birmańskie

KOTY NAGIE

Skóra kotów jest miękka, elastyczna i bardzo ciepła.

Jak widać klasyfikacja ta w niczym nie przypomina dzisiejszych standardów i dzisiejszego podziału ras (o czym na kolejnych stronach).

Dzisiaj pieczę nad hodowcami kotów sprawują międzynarodowe federacje, które zrzeszają związki hodowców z całego świata. Istnieje kilka międzynarodowych organizacji zajmujących się ustaleniem programów hodowlanych – to one klasyfikują poszczególne rasy kotów i wyznaczają standardy kociej urody w zależności od rasy. Wszystkie największe organizacje są członkami World Cat Congress. Oto lista federacji należących do WCC:

- Word Cat Federation (WCF) – hodowcy, dzięki którym powstała ta książka, są członkami Stowarzyszenia Hodowców Kotów, działającego właśnie pod patronatem WCF,
- Fédération Internationale Féline (FIFe),
- The International Cat Association (TICA),
- The Cat Fanciers' Association (CFA),
- Australian Cat Federation Inc. (ACF),
- The Co-ordinating Cat Council of Australia (CCCA),
- The Governing Council of the Cat Fancy (GCCF),
- New Zealand Cat Fancy (NZCF),
- Southern African Cat Council (SACC).

Wiele z tych organizacji zrzesza u siebie kluby z całego świata. W Polsce praktycznie wszystkie kluby zrzeszające hodowców należą do WCF lub FIFe. Wszystkie związki pomagają swoim członkom. Przygotowują szkolenia, wydają fachowe czasopisma i, oczywiście, organizują wystawy i pokazy kotów.

Bengalski

KOT DOMOWY

FELIS CATUS

Kot domowy (*felis catus*, *felis silvestris catus*, *felis silvestris domesticus*) jest ssakiem należącym do rodziny kotowatych. To gatunek kosmopolityczny; nie występuje tylko na terenach, gdzie ekstremalne warunki klimatyczne nie pozwalają mu przeżyć. W zależności od epoki i szerokości geograficznej kot był i jest ceniony przez ludzi z różnych powodów. Zyskał wielu sympatyków przede wszystkim jako idealne zwierzę domowe. Ceniono także jego doskonałe zdolności łowieckie – wykorzystywano go do tępienia szkodników, takich jak myszy, które bardzo chętnie gromadziły się w gospodarstwach domowych, aby podkraść i przy okazji niszczyć zbiory. Niestety, koty wykorzystywane były również do badań naukowych oraz jako zwierzęta, z których pozyskiwano futra i mięso (Boliwia i Chiny).

Przyjmuje się, że koty zostały udomowione około 4000 lat p.n.e. w Nubii. Natomiast w Egipcie napotkać można na pierwsze zapiski na ich temat sięgające około 2000 lat p.n.e. W literaturze fachowej znajdują się

również inne daty udomowienia kotów – 9500 lat p.n.e. i 11 000 lat p.n.e. A jak było naprawdę? Z pewnością kiedyś się tego dowiemy.

Jak widać, nie ma jednej zgodnej teorii mówiącej, kiedy dokładnie kot został udomowiony. Podobnie jest z jego pochodzeniem. Wielu uczonych starało się odszukać korzenie genetycznych naszego domowego tygrysa, jednak można powiedzieć, że ilu entuzjastów, tyle teorii. Pierwsza z nich zakładała, że koty domowe pochodzą od kota błotnego (*felis chaus*). Kot ten występuje na bardzo dużym obszarze terytorialnym i nawet do dzisiaj wielu naukowców nie wyklucza, jakoby miał on być przodkiem dzisiejszego kota.

Kolejnym hipotetycznym przodkiem kota domowego jest kot bengalski (*prionailurus bengalensis*). Nie należy mylić tego zwierzęcia z rasą kotów bengalskich, ostatnio bardzo modną. Dzikie koty bengalskie występują w południowej Azji – zarówno na kontynencie, jak i na wyspach. Żyje na terenach położonych do 3000 m n.p.m.; w budowie jego ciała można dopatrzeć się podobieństwa do kota syjamskiego.

W rejonach Chin, Tybetu i Himalajów mieszka manul (*otocolobus*), który z wyglądu może przypominać kota perskiego. Znaleźli się nawet zwolennicy teorii mówiącej, że to właśnie manul jest przodkiem persa.

W poszukiwaniach przodka kota domowego brano głównie pod uwagę wygląd zewnętrzny dzikich kotów, następnie przyglądano się ich zachowaniom, a na końcu analizowano cechy genetyczne. W wyniku tych kwerend naukowcom udało się odkryć azjatyckiego kota stepowego (*felis ornata*), kota nubijskiego (*felis lybica*) oraz żbika (*felis silvestris*). Koty te mają taką samą liczbę chromosomów i taki sam typ jąder komórkowych. Niektórzy naukowcy chcieli do tej grupy zaliczyć również naszego europejskiego żbika (*felis silvestris silvestris*), którego spotkać można na terenach zalesionych w Polsce, czyli na Podkarpaciu i w Karpatach. Żbiki są bardzo płochliwe i stronią od ludzkiego towarzystwa.

Inni badacze doszukiwali się podobieństwa kota domowego u kota stepowego, który zamieszkuje głównie tereny równinne, do wysokości 2000 m n.p.m. W końcu po przeanalizowaniu wielu danych ustalono, że przodkiem kota domowego jest kot nubijski – inaczej nazywany żbikiem afrykańskim (*felis lybica*, *felis silvestris lybica*). Jest to ssak z rodziny kotowatych, zamieszkujący tereny Afryki

oraz Półwysep Arabski. Nie występuje tylko w rejonach pustynnych i deszczowych lasów tropikalnych. Ze źródeł historycznych i kulturowych wynika, że koty nubijskie wypracowały sobie najwyższą pozycję i uznanie w Egipcie. Uważa się, że bezpośrednim przodkiem kota nubijskiego, zamieszkującego tereny Egiptu, jest kot abisyński. Do dzisiaj nie wiadomo, jak koty nubijskie zdołały przedostać się do Europy. Zastanawiające jest również porównanie budowy kota domowego europejskiego i kota nubijskiego. Koty nubijskie są po prostu większe od europejskich, które budową bardziej przypominają jednak koty zamieszkujące tereny południowo-wschodniej Azji. Dlatego zasadne jest poszukiwanie właśnie w tamtych szerokościach geograficznych bezpośrednich przodków naszych europejskich kotów domowych.

Pierwsze dowody na istnienie udomowionych kotów w Europie można znaleźć na Krecie – pochodzą sprzed około 4000 lat. Kolejne zapiski mówiące o ich obecności dotyczą Włoch – 400 lat p.n.e. Ciceron i Herodot wspominają o kotach w I wieku p.n.e. Z kolei pierwszą osobą opisującą kota w Europie był Karol Linneusz. W 1758 roku kot domowy otrzymał nadaną przez Linneusza właśnie łacińską nazwę *felis catus*.

Syberyjski

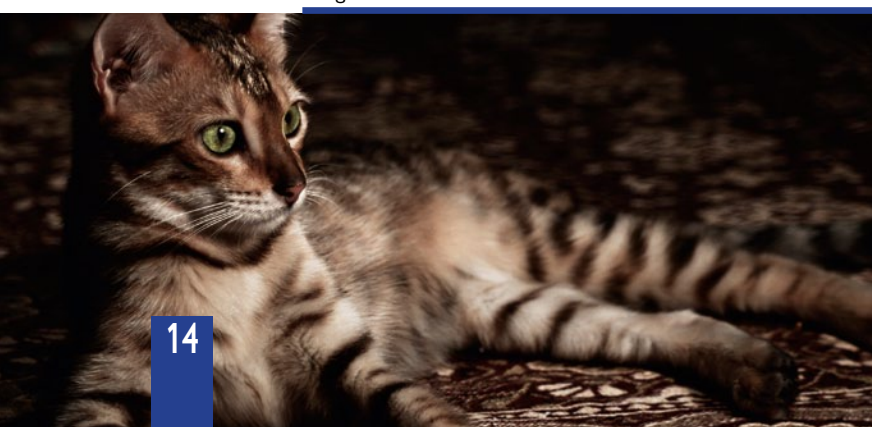

Koty domowe

ANATOMIA KOTA

Jak powszechnie wiadomo, koty to urodzeni łowcy. Ich smukłe, gibkie i eleganckie ciało stworzone zostało tak, aby podołać temu zadaniu. Budowa kotów jest więc typowa dla mięsożerców. Mają silne mięśnie, krótki przewód pokarmowy, ostre zęby, wyostrzone zmysły i bardzo gibki szkielet. Futro natomiast, w zależności od szerokości geograficznej, ma za zadanie chronić zwierzę przed chłodem, wilgocią lub upałami. Jego ubarwienie z kolei pozwala doskonale wtopić się w otoczenie.

Bengalski

Koty są ssakami, zatem mają budowę charakterystyczną dla tych kręgowców. Są mięsożercami i ich układ trawienny jest przystosowany właśnie do trawienia mięsa. Kocie serce, nerki, płuca i inne organy wewnętrzne są natomiast podobne jak u innych ssaków.

PRZEWÓD POKARMOWY

Jelita kota domowego są krótsze niż u roślinożerców i wszystkożerców, ale jednak trochę dłuższe niż u kotów dziko żyjących. Najprawdopodobniej jest to skutkiem bardziej zróżnicowanej diety tych zwierząt. W przypadku kotów domowych decydujący w kwestii kształtowania się przewodu jest fakt bliskiego obcowania z człowiekiem – zwierzęta musiały dostosować swój przewód pokarmowy do posiłków możliwych do zdobycia w gospodarstwach domowych. Przetyk jest umięśniony na całej długości.

Dzięki temu koty potrafią wymiotować na zawołanie, aby pozbyć się szkodliwej dla nich zawartości żołądka.

MÓZG

U kota wykształciły się partie mózgu odpowiedzialne za odbieranie i analizowanie bodźców zmysłowych – bez nich kot byłby pozbawiony zdolności łowieckich.

SZKIELET

Szkielet kota przypomina budowę szkieletu ludzki. Istnieje jednak kilka szczegółów różniących je od siebie. Przede wszystkim człowiek charakteryzuje pozycja wyprostowana, a kot porusza się na czterech łapach. Elementem

różniącym jest także ogon kotów – z tego względu liczba kręgów w kręgosłupie kota jest znacznie większa i kształtuje się następująco:

- 7 kręgów szyjnych,
- 13 kręgów piersiowych,
- 7 kręgów lędźwiowych,
- 3 kręgi krzyżowe,
- 14–28 kręgów ogonowych.

Ciekawostką jest fakt, że nawet koty pozbawione ogona (np. manksy) również mają kręgi ogona (przynajmniej trzy). Kręgi kociego kręgosłupa są ze sobą połączone znacznie luźniej niż u ludzi. Dzięki temu koci kręgosłup jest bardzo elastyczny i gibki.

Kolejnym szczegółem różniącym koci szkielet od naszego jest brak kości obojczyka. W zamian za to mają one bardzo zredukowany fragment obojczyka znajdujący się głęboko w mięśniach klatki piersiowej. Dzięki tej modyfikacji kot może przeciskać się przez wąskie otwory.

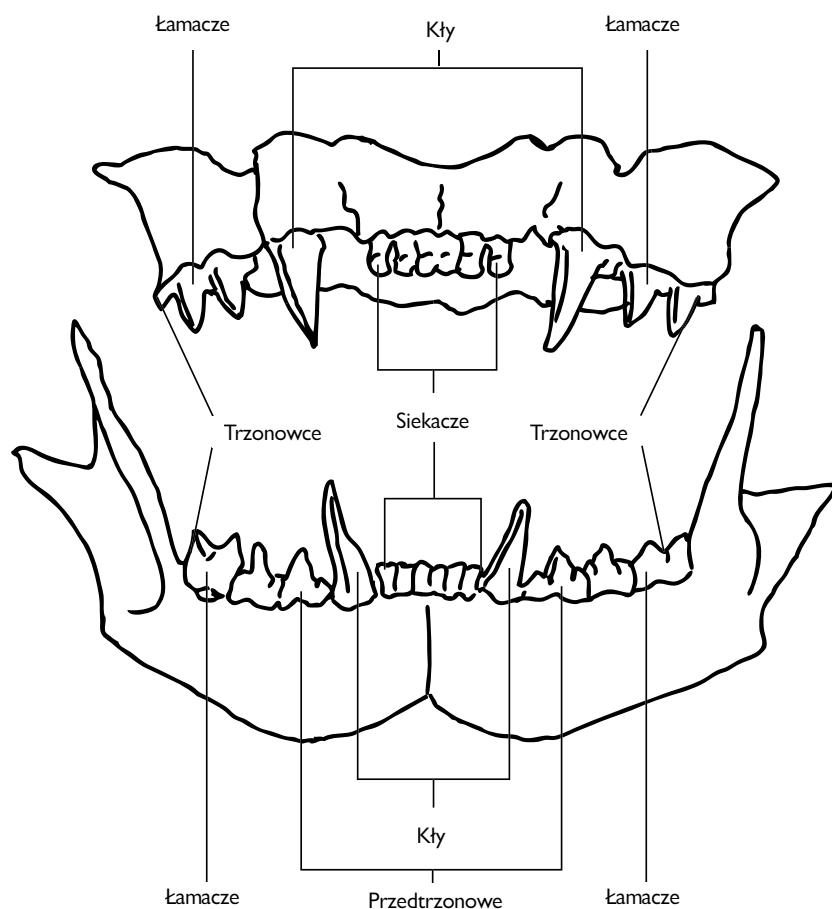
Syberyjski

GŁOWA

Budowa i kształt kociej głowy są charakterystyczne dla drapieżników. Kot ma silne i dobrze rozbudowane szczęki. Jego oczy słyną z doskonałego wzroku nawet przy bardzo słabym świetle. Natomiast uzębienie – duże kły, ostre trzonowce – jest idealnie przystosowane do rozrywania mięsa.

Krótkie i mocne szczęki są poruszane za pomocą wyjątkowo silnych mięśni. W budowie kociej czaszki wyraźnie widać wgłębienia, które przeznaczone są na mięśnie szczęki i szyi. Ciekawostką są znakomicie rozwinięte kostki słuchowe oraz duże puszki słuchowe, które wzmacniają wrażliwość na określone dźwięki – zwłaszcza na wysokie tony lub szeszczenie niektórych gryzoni. Warto wspomnieć również o łukach kostnych czaszki – pogrubione są te elementy, które podczas gryzienia są narażone na dodatkowe obciążenie.

SCHEMAT UZĘBIENIA

MIĘŚNIE

Bardzo dobrze rozwinięte u kota są mięśnie kończyn, kręgosłupa i szczęki, co umożliwia mu pogoń za ofiarą, a po udanym polowaniu – zabicie jej. Podczas poruszania się kot nie spala wiele kalorii, co zawdzięcza bardzo harmonijnej budowie kośćca i mięśni. Takie rozwiązanie umożliwia mu zachowanie energii niezbędnej do przeprowadzenia sprawnego ataku.

ROZMIAR I KSZTAŁT

Podczas gdy psy charakteryzuje bardzo duża rozpiętość rozmiarów w zależności od rasy oraz różnorodne kształty sylwetek, u kotów aż takie zróżnicowania nie występują. Można wyróżnić trzy zasadnicze typy kociej budowy:

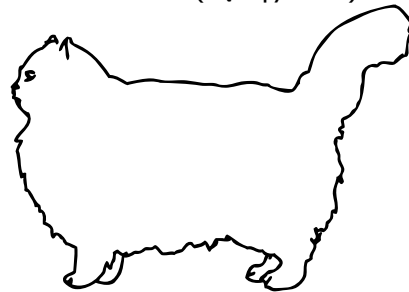
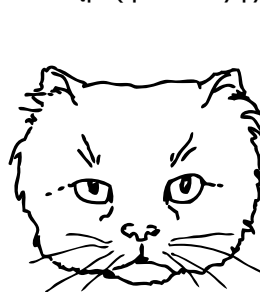
Przeciętne (średnie) rozmiary kota:

- wysokość w kłębie – około 30 cm,
- długość mierzona od głowy do nasady ogona – około 45 cm,
- długość ogona – około 30 cm,
- waga – od 2,5 kg do 5,5 kg.

Oczywiście istnieje kilka kocich ras osiągających znacznie bardziej imponujące rozmiary, dlatego podane powyżej informacje są wartościami średnimi.

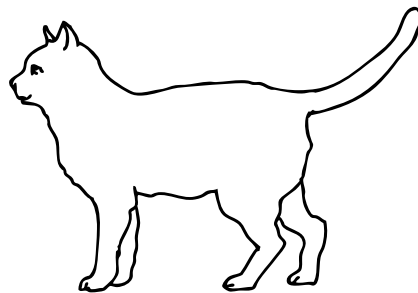
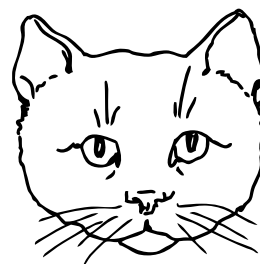
Istnieją trzy zasadnicze rodzaje kociej sylwetki:

budowa krępa (spłaszczony pyszczek), muskularna i smukła (wąski pyszczek).

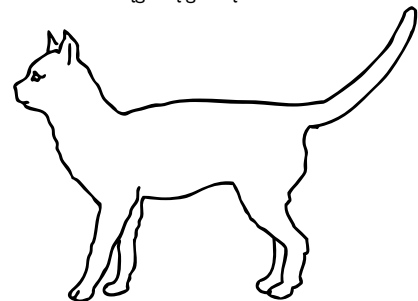
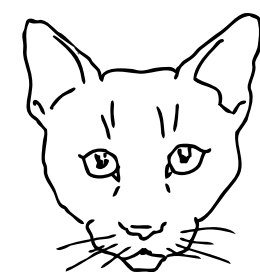
Krępa budowa ciała

Koty o krępej budowie ciała mają krótkie i masywne łapy, szerokie barki i zady oraz spłaszczoną okrągłą głowę.

Muskularna budowa ciała

Koty o muskularnej budowie ciała mają łapy średniej długości, średnio szerokie barki i zady, oraz średnio wydłużony pyszczek i lekko zaokrągloną głowę.

Smukła budowa ciała

BUDOWA KOŃCZYN

U większości zwierząt wielkość, a w zasadzie długość poszczególnych segmentów kończyn zmniejsza się wraz z oddalaniem się od tułowia w stronę palców. W myśl tej reguły kość udowa jest dłuższa od kości goleniowej. Natomiast kość goleniowa jest dłuższa od stopy. Koty są biegaczami i ich ta zasada nie dotyczy. Aby dobrze biegać, potrzeba dobrze rozwiniętych stóp. Dlatego właśnie u kotów stopy są najdłuższe, a kości umiejscowione blisko tułowia krótsze. Koty poruszają się na czterech łapach. Budowa kończyn przednich i tylnych znacznie się od siebie różni.

PORUSZANIE SIĘ

Aby polowanie zwieńczone było sukcesem, kot musi poruszać się bezszelestnie, zwinnie i szybko. Natura wyposażyła go zatem w odpowiedni do tego zadania szkielet i układ mięśniowy.

STOPY

Niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że koty są zwierzętami palchochodnymi. Tak poruszające się zwierzę cały ciężar swojego ciała opiera tylko na końcach palców, co znacznie ułatwia mu szybkie bieganie. Niestety, ze względu na aktywny tryb życia kotów, ich stopy często zostają narażone na urazy, na przykład podczas biegu lub zeskakiwania z dużej wysokości. Matka natura przewidziała tego typu sytuacje. Dlatego koty mają wzmocnione nadgarstki, skonstruowane w taki sposób, aby ruch boczny stopy był niemożliwy. Na spodniej stronie łap znajdują się również

charakterystyczne poduszeczki zbudowane z gęstej tkanki łącznej, które doskonale amortyzują siłę uderzenia oraz pomagają w utrzymaniu kości palców. Służą również do wyhamowania prędkości.

CHÓD

Podczas chodzenia koty starają się zużywać jak najmniej kalorii. Poruszają się zgrabnie, bez pośpiechu i z ogromną gracją, podnosząc nogi na krzyż. Prawa łapa przednia unosi się z lewą łapą tylną. Jest to wzorcowy chód kota, jednak kociarze potwierdzą zapewne, że nie raz widzieli swojego kota podnoszącego w zgrabnym chodzie dwie prawe łapy, a następnie dwie lewe. Ze względu na to, że środek ciężkości kota przesunięty jest w stronę głowy, przednie łapy odpowiedzialne są za utrzymanie kota, natomiast tylne – za wprawienie go w ruch.

BIEG

Koty są bardzo dobrymi biegaczami, jednak zalicza się je raczej do krótkodystansowców. Budowa kocich kończyn przystosowana jest bardziej do szybkich, nagłych zwrotów. W trakcie biegu kot prostuje łapy w powietrzu i w pełnym pędzie wykonuje nimi ruch ku dołowi i w tył. Dzięki elastycznemu kręgosłupowi potrafi poruszać tylną częścią ciała do przodu, nawet gdy jego przednie łapy spoczywają na ziemi. Kot w biegu może rozwinąć prędkość do 50 km/godz.

WSPINACZKA

Dzięki silnym nogom i doskonale umięśnionemu grzbietowi koty potrafią wspinać się jak alpinisci. Najczęściej zaczynają wspinaczkę od jak najwyższego skoku, aby w najprostszy sposób osiągnąć maksymalną wysokość. Gdy jednak dojdą na miejsce, mają problem z zejściem w dół, ze względu na

Highland fold

Turecka angora

krzywiznę pazurów. Jediną rasą, która samodzielnie potrafi zejść z drzewa głową w dół, są koty norweskie leśne.

SKOKI

Mięśnie grzbietu wraz z tylnymi nogami umożliwiają kotu wykonywanie bardzo spektakularnych skoków. W chwili skoku mięśnie i stawy są gwałtownie prostowane, co powoduje silne wyrzucenie w przód całego ciała.

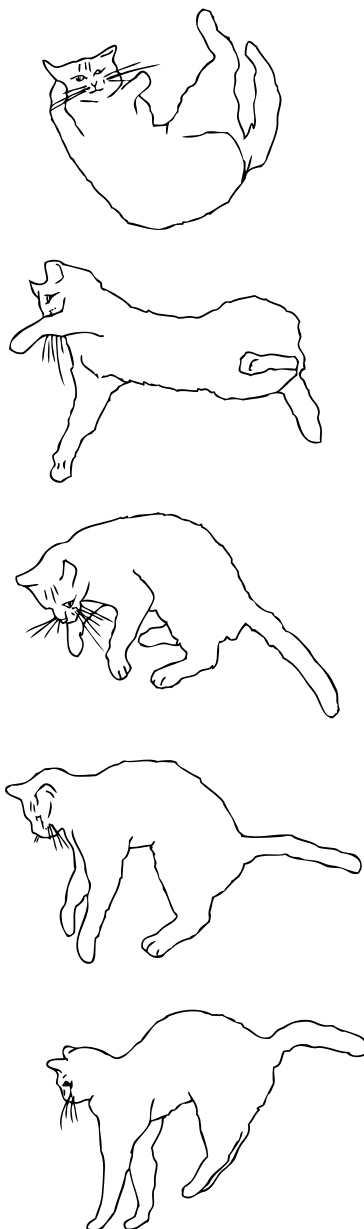
RÓWNOWAGA

Kocia zdolność do utrzymania równowagi obrosła już legendą. Dzieje się tak dlatego, że układ nerwowy odpowiedzialny za przekazywanie bodźców wzrokowych do mięśni działa u kotów wyjątkowo sprawnie. Dodatkowo czworonogi mają ogon, którego używają do utrzymania równowagi – podobnie jak cyrkowcy używają długiego drąga podczas chodzenia po linie. Można zaobserwować u kotów spacerujących po wąskich krawężniach, że za każdym razem, gdy środek ciężkości ich ciała przesuwa się w jedną stronę, ogon automatycznie wędruje w przeciwną – jest przeciwwaga.

OPADANIE NA CZTERY ŁAPY

Podczas spadania aparat przedsionkowy (część ucha środkowego) i oczy przekazują do mózgu informacje o położeniu głowy kota w stosunku do powierzchni ziemi. W ułamkach sekundy mózg dowiaduje się o pozycji głowy i wysyła polecenie odwrócenia głowy nosem w kierunku ziemi. Reszta ciała podąża za odwracającą się głową i w momencie styku łap z podłożem kot ma już odwróconą prawidłowo sylwetkę i może miękko wylądować na ziemi. Umiejętność ta wykształcona jest u kotów już w momencie narodzin. Jednakże kocięta rodzą się z zamkniętymi oczami, które czynnie uczestniczą w przebiegu tego mechanizmu. Bez sprawnie działających oczu nie są w stanie prawidłowo koordynować ruchów swojego ciała aż do momentu ich otwarcia.

Zwykło się mówić, że kot zawsze spada na cztery łapy. Nie jest to prawdą. Upadki z niewielkiej wysokości, kiedy lot nie jest wystarczająco długi, aby umożliwić odwrócenie sylwetki, mogą skończyć się dla kota tragicznie.

SCHEMAT OPADANIA NA CZTERY ŁAPY

FUTRO

Kocie futro nie zostało stworzone tylko dla ozdoby tych pięknych zwierząt, ale w zależności od szerokości geograficznych, na których żyje kot, chroni go od zimna, wilgoci i upałów. Dodatkowo różne wzory i kolory futra pomagają drapieżnikowi stać się niewidzialnym i wtopić niezauważalnie w otoczenie.

Również struktura kociej sierści zmienia się w zależności od warunków klimatycznych. Koty zamieszkujące zimne rejonny mają długie, dwuwarstwowe futro, te z umiarkowanych stref klimatycznych są najczęściej krótkowłose (z podszereściem lub bez), natomiast w rejonach, gdzie panują wysokie temperatury, koty często mają jednowarstwową, długą sierść chroniącą zwierzę przed przegrzaniem.

Poprzez selektywną hodowlę kotów rasowych uzyskano ubarwienia i struktury futra niespotykane u kotów żyjących dziko. Działo się tak, ponieważ hodowcy wykorzystywali do reprodukcji osobniki obdarzone genami, które w wyniku przypadkowych mutacji zostały zmienione.

GĘSTOŚĆ ORAZ DŁUGOŚĆ FUTRA

Wyróżnia się dwa rodzaje kocich włosów:

- włosy okrywowe,
- włosy podszycia,
- szczeciniaste włosy podszycia,
- miękkie włosy puchowe.

AMERYKAŃSKI KOT SZORSTKOWŁOSY

KOT PERSKI

SFINKS

REKS KORNWALIJSKI

MAINE COON

KOT KRÓTKOWŁOSY BRYTYJSKI

REKS DEWOŃSKI

KOT ANGORSKI

Laperm

KODY EMS

Elektroniczny System Kolorów

Kody EMS (EMS-CODE) oraz Elektroniczny System Kolorów (Electronic System of Color) to systemy oznaczeń stworzone w celu łatwej identyfikacji kotów rasowych.

Kod EMS opisuje cechy zewnętrzne kota i obejmuje takie elementy, jak:

- rasę – trzy pierwsze wielkie litery w kodzie – „AAA”,
- kolor – kolejne małe litery w kodzie – „a”,
- rozłożenie koloru na ciele – od 01 do 33,
- typ ogona – od 51 do 54,
- kolor oczu – od 61 do 67,
- typ uszu – od 71 do 73.

Kolor:

- n – czarny / black,
- a – niebieski / blue,
- b – czekoladowy / chocolate,
- c – liliowy / lilac,
- d – rudy / red,
- e – kremowy / cream,
- f – czarny szylkret / black tortie,
- g – niebieski szylkret / blue tortie,
- h – czekoladowy szylkret / chocolate tortie,
- j – liliowy szylkret / lilac tortie,
- o – cynamonowy / cinnamon – sorrel,
- p – beżowy / fawn,
- q – cynamonowy szylkret / cinnamon – sorrel tortie,
- r – beżowy szylkret / fawn tortie,
- s – srebrzysty – dymny / silver – smoke,
- w – biały / white,
- x – kolory nieuznane / used to describe a colour that is not recognized for the breed,
- y – złocisty / golden.

Wzór na futrze:

- 01 – van / van,
- 02 – arlekin / harlequin,

- 03 – dwukolorowy / bicolor,
- 04 – rękawiczki na łapkach / mitts,
- 09 – nieokreślona ilość białego / unspecified amount of white,
- 11 – cieniowany / shaded,
- 12 – szynszylowy / shell,
- 21 – nieokreślony wzór tabby / unspecified tabby pattern,
- 22 – klasyczny tabby / blotched tabby,
- 23 – tygrysi tabby / mackerel tabby,
- 24 – cętkowany tabby / spotted tabby,
- 25 – prążki kolorystyczne na każdym włosie / ticked tabby,
- 31 – oznaczenia burmańskie / burmese pointed,
- 32 – oznaczenia tonkijskie / tonkinese pointed,
- 33 – oznaczenia himalajskie – syjańskie / himalayan pointed.

Oznaczenie typu ogona:

- 51 – brak ogona (rumpy),
- 52 – ogon w postaci wyrostka (riser),
- 53 – ogon szczątkowy, nie dłuższy niż 3–4 cm (stumpy),
- 54 – ogon normalny (longie).

Oznaczenie koloru oczu:

- 61 – niebieski,
- 62 – pomarańczowy,
- 63 – różne – jedno pomarańczowe, drugie niebieskie,
- 64 – zielony,
- 65 – burmskie (złote),
- 66 – tonkijskie (turkusowe),
- 67 – syjańskie (niebieskie).

Oznaczenie typu uszu:

- 71 – uszy proste,
- 72 – uszy wywinięte (curled),
- 73 – uszy zwisłe, załamane (folded).

OCZY

Jak przystało na drapieżnika, kot został obdarzony bystrym wzrokiem, mającym zdolność dostrzegania szczegółów, nawet przy bardzo małej ilości światła. W całkowitej ciemności reagują podobnie jak ludzie, jednak wystarczy minimalne oświetlenie, by nie miały sobie równych pod względem zmysłu wzroku. Siatkówka kotów proporcjonalnie nie odbiega wielkością od siatkówki ludzkiej, ale dzięki powiększonej rogówce oraz źrenicom, które mogą otwierać się bardzo szeroko, może do

niej dotrzeć znacznie więcej światła. Rogówka i soczewka znajdują się bliżej siatkówki. Ich kształt jest bardziej wypukły, a dzięki temu światło docierające do oka może być skupione z większą ostrością. Budowa gałki ocznej sprzyja bardzo dużemu kątowni widzenia. Oczy są okrągłe i ułożone lekko po skosie. Kocie oko ma również irydujący nabłonek rogówki, który odbija promienie świetlne. To on świeci w kocich oczach jak światełka odblaskowe. Błona ta umiejscowiona jest za siatkówką i składa się z warstw komórek odblaskowych, które działają jak lustro.

Kartuski

Maine coon

Duża część pola widzenia kota jest w zasięgu obu oczu. Dzięki nakładaniu się na siebie tych pól otrzymujemy efekt trójwymiarowego widzenia. Jest ono niezbędne szczególnie dla drapieżników. Dzięki takiej budowie koty mogą doskonale ocenić odległość dzielącą je od potencjalnej ofiary. W porównaniu z ludźmi koty mają mniejszą zdolność w ocenianiu odległości, jednak w stosunku do psów są bezkonkurencyjne. Ludzie mają z kolei mniejsze pole widzenia niż koty. Natura natomiast wyposażyła nas w bardzo ruchliwe gałki oczne i dzięki temu znacznie powiększa się nam obserwowana przestrzeń.

Przez wiele lat twierdzono, że koty nie rozróżniają kolorów i widzą otaczający je świat w odcieniach szarości. Przeprowadzono wiele badań w tym kierunku i w końcu udało się nauczyć koty reagowania na odpowiednie kolory. Jak wiadomo, koty nie są skore do nauki, więc cały proceder trwał odpowiednio długo – w końcu udało się potwierdzić, że koty rozróżniają kolory, ale umiejętność ta nie jest im do niczego potrzebna.

USZY

Koty jako łowcy wyposażone są w bardzo dobry słuch. Muszą przecież usłyszeć skrobiącą mysz lub cicho ćwierkającego ptaka. Podobnie jak ludzie potrafią ustalić położenie źródła dźwięku z tolerancją do pięciu stopni. Są bardzo wrażliwe na dźwięki o wysokiej częstotliwości – dużo bardziej niż ludzie. Zbadano, że różnica wynosi aż dwie oktawy, co oznacza, że kot jest w stanie usłyszeć dźwięki wyższe nawet o dwie oktawy od tych, które my jesteśmy zdolni wychwycić. Dla porównania, wartość ta u psów

wynosi tylko półtorej oktawy. Koty potrafią również doskonale odróżniać od siebie poszczególne dźwięki, jednak zdolność ta wraz z upływem lat staje się coraz słabsza. Niektóre koty zaczynają ją tracić – oczywiście stopniowo – po ukończeniu trzeciego roku życia. Jednak najczęściej proces ten dotyka koty w wieku powyżej 4 lat.

Sfinks kanadyjski

Scottish fold (szkocki zwisłouchy)

ZMYŚŁY WĘCHU I SMAKU

Koty mają doskonale rozwinięte zmysły smaku i węchu. Dzięki nim w głównej mierze odbierają świat i to one sprawiają, że koty to doskonali myśliwi.

NOS I POWONIEC

Odpowiedzialna za czułość węchu jest wyściółka nabłonka węchowego. Psy mają ponad 120 milionów zakończeń nerwowych wyspecjalizowanych w odbieraniu bodźców zapachowych, kot ma ich 19 milionów, natomiast człowiek tylko 5 milionów.

Koci nos jest wyjątkowo czuły na związki azotu. Zdolność ta chroni go przed zjedzeniem nieswieżego pożywienia. Od początku procesu rozkładu mięso wydziela związki zawierające duże ilości azotu, dlatego właśnie czasem koty nie są zainteresowane pozornie świeżym mięsem na ich talerzykach. Tym samym, dzięki specjalnemu wyczuleniu na związek azotu, wiedzą już przed nami, że posiłek nie nadaje się do zjedzenia.

KOCIMIĘTKA

Któż nie słyszał o kotach szalejących od zapachu tego zioła? Ta bezwonna i nieatrakcyjna dla człowieka roślina okazuje się być niezwykle dla czworonoga. Kot tarzający się w miejscu, które zostało spryskane specjalnym preparatem zawierającym wyciąg z kocimiętki, lub szalejący w listkach tej niepozornej rośliny to widok wcale nie zaskakujący. Można poszukać analogii w tym zachowaniu do postępowania kocura obcującego z samicą, która ma właśnie ruje. Zapach kocimiętki najprawdopodobniej zawiera pewne związki, które przypominają substancje wydane przez samice w rui wraz z moczem. Zapach zioła działa zarówno na samce, samice, jak i koty kastrowane, jednak najbardziej spektakularne są wybryki niekastrowanych kocurów. Inną rośliną, która wydziela zapachy bardzo atrakcyjne dla kotów, jest kozłek lekarski, czyli waleriana.

ORGAN JACOBSONA

U kotów odkryto dodatkowy narząd odpowiedzialny za odbieranie bodźców zewnętrznych – organ Jacobsona. Trudno sobie wyobrazić, w jaki sposób funkcjonuje, ponieważ łączy w sobie zmysł powonienia i smaku. Mówi się nawet, że kot smakuje zapach. W takiej chwili staje w bezruchu i oddycha przez lekko uchylony pyszczek. Organ ten połączony jest z podniebieniem dzięki specjalnemu przewodowi, który przekazuje odebrane impulsy do ośrodków płciowych zlokalizowanych w mózgu.

Charakterystyczny grymas podczas smakowania powietrza przez koty jest prawie niewidoczny ze względu na stosunkowo małe rozmiary organu Jacobsona u tego gatunku. Można go za to doskonale zaobserwować u większych kotowatych, takich jak tygrys oraz lew.

KOCIE SMAKI

Koty są bardzo wybredne jeżeli chodzi o spożywane przez nie jedzenie. Nie da się ich namówić na zróżnicowaną psią dietę, która zawiera prawie wszystko, co jest możliwe do

zjedzenia. Koty mają ulubione smaki i gdy się uprą, nie sposób ich przekonać do zmiany upodobań kulinarnych. Nie czują słodkiego smaku najprawdopodobniej dlatego, że jako mięsożercy nie mają potrzeby dostarczania cukrów do organizmu.

Koci język przypomina szczotkę z haczykowatymi włoskami. Są to specjalne wypustki pochylone w stronę gardła, zbudowane z tkanki, która do złudzenia przypomina budulec ludzkich paznokci. Ten wynalazek natury zdaje egzamin u dużych kotów, którym pomaga w oddzielaniu mięsa od kości upolowanej ofiary. Natomiast koty domowe wykorzystują go w zasadzie tylko do pielęgnacji futerka.

KOCI JĘZYK

Tajski

ZACHOWANIE KOTA

MRUCZENIE

Chyba najbardziej niezwykle w kotach jest mruczenie. Powszechnie uważa się, że mruczący kot to szczęśliwy kot. Nie do końca jest to prawda. Mruczenie jest generowane w krtani i tak naprawdę nie wiadomo, w jaki sposób powstaje ten dźwięk. Wiadomo natomiast, że mruczenie to nie tylko odgłos, ale i drgania całego ciała. Karmiąca kotka swoje maleńkie, ślepe jeszcze kocięta uspokaja

właśnie mruczeniem. W większości przypadków koty mruczają w chwilach wyjątkowego zadowolenia, jednak zdarza się, że również koty chore, cierpiące mruczają dla własnego uspokojenia. Zastanawiające jest to, że tylko kotowate małych rozmiarów potrafią wydawać tego typu dźwięki. Natomiast duże gatunki, takie jak lwy oraz tygrysy, ryczą.

DŁUGOŚĆ KOCIEGO ŻYCIA

Koty żyją średnio około 15 lat. Jest to wiek kotów egzystujących z dala od zagrożeń cywilizacyjnych, takich jak na przykład samochody. Zwierzęki te istnieją na świecie od tysięcy lat i przez ten czas wypracowały sobie zachowania odpowiednie do panujących warunków. Samochody pędzą po naszych drogach stosunkowo od niedawna, dlatego koty nie miały jeszcze wystarczająco czasu,

Maine coon

aby wypracować techniki obronne. Zwykle się mówi, że koty domowe – czyli żyjące w mieszkaniach i domach, ale pozbawione możliwości samodzielnych spacerów, żyją właśnie średnio około 15 lat. Średnia długość życia kota wychodzącego, a do tego niekastrowanego, wynosi około trzech lat. Koty niekastrowane są narażone dużo bardziej na konflikty z innymi kotami. Poruszają się po większym terytorium, a co za tym idzie oddalają się znacznie bardziej od swojego domu w celu poszukiwania nowych wrażeń niż ich kastrowani koledzy. Zdarzają się oczywiście koty, którym uda się przekroczyć granicę życia 20 lat. Rekordzistą w tej dziedzinie był najprawdopodobniej kot o imieniu Puss, który dożył imponującego wieku 36 lat i jednego dnia. Krążą również informacje (nieudokumentowane) o kocie, który w dniu śmierci miał 43 lata. Ludzie lubią porównywać wiek swoich pupili do swojego wieku biologicznego. Dawniej uważano, że każdy rok życia kota równa się siedmiu latom ludzkim. Kalkulacja ta nie była zbyt dokładna. Obecnie uznaje się, że:

KOT	CZŁOWIEK
1 rok	16 lat
2 lata	24 lata
3 lata	28 lat
4 lata	32 lata
8 lat	48 lat
12 lat	64 lata
15 lat	76 lat
20 lat	96 lat

Przejdźmy zatem do interpretacji kocich zachowań. Ludzie lubią tłumaczyć zachowania zwierząt po swojemu. Porównujemy konkretne reakcje i dopisujemy im odpowiednie emocje. Na przykład merdanie ogonem u psa oznacza dla nas radość. Często takie analogie się sprawdzają, ale nie należy zapominać, że zwierzęta są zwierzętami, a nie ludźmi i reagują w sposób adekwatny do swojego gatunku.

KOCIA INTELIGENCJA

Wiele osób zadaje sobie pytanie, czy koty rzeczywiście cechuje inteligencja. Odpowiedź jest twierdząca – potrafią analizować sytuację, w jakiej się znajdują, i tworzyć plan działania. W sytuacjach problematycznych, na przykład, jak dostać się na najwyższą półkę w kuchni, gdzie stoją ich przysmaki – potrafią opracować rozwiązanie, a w sytuacji, kiedy zmieniają się warunki, na przykład przestawimy jakieś meble – znajdą alternatywne rozwiązanie.

Perski

Abisyński

Maine coon

Inteligencję u zwierząt zwykło się mierzyć, porównując masę mózgu do długości rdzenia kręgowego. W ten sposób dowiadujemy się o ilości szarych komórek przypadających na masę ciała zwierzęcia. Stosunek tych wielkości u kota wynosi 4 do 1, małpy człekokształtne są nieco bardziej inteligentne i uzyskują wynik 18 do 1. Oczywiście, inteligencja ludzka jest najwyższa i wynosi 50 do 1.

Jeżeli już ustaliliśmy, że koty są inteligentne, to warto się zastanowić nad ich możliwościami naukowymi. Zatem czy są w stanie przyswajać jakąkolwiek wiedzę? Oczywiście, że tak. Już we wczesnym wieku rozwoju kociąt można zaobserwować sytuacje, kiedy matka wyprowadza dzieci na polowanie i uczy je konkretnych zachowań. Koty domowe mieszkające na wolności uczą swoje młode, jak skradać się w trawie, jak upolować mysz i jak bronić się przed ewentualnym wrogiem. Sytuacja wygląda całkiem inaczej u kotów hodowlanych. Oczywiście są one obdarzone równie silnym instynktem łowieckim, co ich żyjący na wolności bracia, ale ze względu na wielopokoleniowy pobyt w warunkach domowych bawią się w zupełnie inny sposób ze swoimi młodymi. Z pewnością nie będą uczyły ich płochliwości przed człowiekiem – bo przecież ludzie to ich słodzy, którzy o nie dbają, podstawiają pełne miski pod nos, a do tego jeszcze głaszczą i pieszczą, kiedy koty mają na to ochotę. Chociażby z tego względu nie powinno się wypuszczać na wolność kotów wychowanych w hodowlach lub po prostu w mieszkaniach. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że nie odnajdą się w nowej rzeczywistości i narażą na wiele niebezpieczeństw, przed którymi nie będą umiały się obronić. Warto pamiętać, że kiedy decydujemy się na posiadanie kota rasowego, ryzykujemy również jego

kradzież – kot nie będzie uciekał przed ludźmi, ponieważ nie był tego nauczony. Zafatwanie potrzeb fizjologicznych do kuwety również jest czynnością wyuczoną. Kociaki naśladują w tym po prostu swoją matkę.

Człowiek jest w stanie nauczyć kota wielu sztuczek, poczynsz od chodzenia na smyczy, na wykonywaniu skomplikowanych akrobacji kończąc. Wszystko jednak zależy od naszego nastawienia i charakteru kota. Niektóre rasy kotów, na przykład norweskie leśne, są bardzo skore do zabawy i nauki, inne zaś wolą wylegiwać się na kanapie, co nie oznacza, że nie są w stanie przyswoić danej wiedzy – po prostu mają inne, ważniejsze dla nich rzeczy do zrobienia lub nie robienia.

Koty są bardzo interesowne, oczywiście w dobrym tego słowa znaczeniu. Uczą się i pamiętają różne zachowania i czynności, aby osiągnąć dla siebie korzyści. Potrafią na przykład:

- przynosić nam swoją ulubioną zabawkę, gdy mają ochotę się bawić;
- skakać na klamki, aby otworzyć drzwi;
- robić harmider w kuchni, jeżeli zapomnimy o ich porze karmienia;
- odkręcać kran, gdy chce im się pić;
- świetnie reagować na swoje imię, gdy zbliża się pora kolacji – chociaż w ciągu dnia możemy odnieść wrażenie, że kompletnie nie zdają sobie sprawy z tego, jak je nazywamy;
- otwierać zamknięte hermetycznie worki z karmą, która właśnie została przywieziona do domu lub lekomyślnie ktoś zostawił ją w zasięgu kota;
- używać łapy do wypijania resztek napojów z naszych kubków.

Pixie-bob

Maine coon

Kocie umiejętności i ich pełne sprytu zachowania można wymieniać godzinami. Jest to dowód na to, że koty są niezmiernie inteligentne, pomysłowe i potrafią się uczyć pożytecznych dla siebie sztuczek.

Warto jeszcze zastanowić się nad motywami popychającymi kota do działania. Z pewnością nie jest to chęć pracy dla przyjemności. Kot to nie pies – nie będzie zamęczał się i tracił kalorii bez uzasadnionych powodów. Kot musi mieć jasno wyznaczony cel działania – może to być chęć zdobycia pożywienia, potrzeba zabawy lub bliskości człowieka.

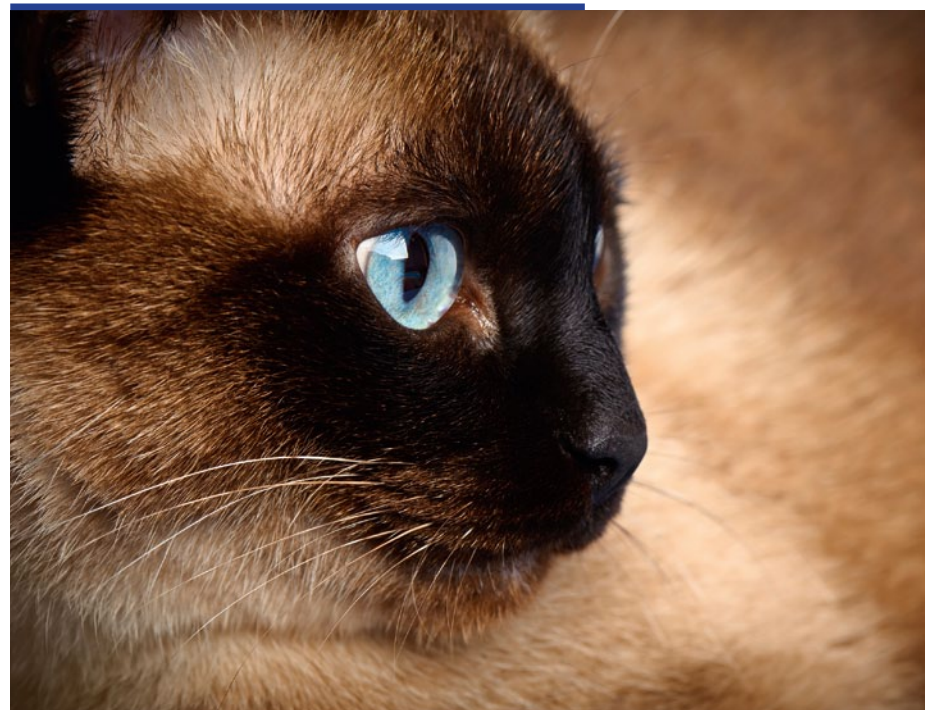
Wiele osób uważa, że koty są obdarzone siódmym zmysłem. Mają węch, słuch, wzrok, smak, czucie, organ Jacobsona, którego jako ludzie jesteśmy pozbawieni, i mają również doskonałą intuicję, która niejednemu człowiekowi uratowała życie. Na przykład, gdy zbliża się jakiś kataklizm, koty nerwowo uciekają z domów. Kiedy Japonię nawiedziło tsunami, bardzo wiele zwierząt jeszcze przed uderzeniem fal wybiegło z domów i uciekło na wyższe położone tereny. Nie świadczy to jednak o ich nadprzyrodzonej mocy. Odkryto, że koty wyczuwają bardzo delikatne wibracje i dźwięki całkowicie nieodczuwalne dla ludzi. To właśnie dzięki tej umiejętności szybciej dowiadują się o nadciągającym zagrożeniu. Przypuszcza się również, że są w stanie wyczuć także zmiany ciśnienia atmosferycznego towarzyszące nagłym załamaniom pogody.

POLOWANIE

Koty domowe są oczywiście drapieżnikami. Na wolności polują podobnie jak ich więksi bracia, tylko na inną skalę. Obie techniki są jednak do siebie bardzo zbliżone. Niektórzy uważają, że polowanie u kotów to nie instynkt, a zachowanie wynikające z rywalizacji i obserwacji innych osobników. Teoria ta nie do końca jest prawdziwa – koty polowanie mają we krwi. Możliwe, że odpowiednich technik łowieckich uczą się od siebie nawzajem, ale faktem jest także, że w zależności od rasy i temperamentu mają różne sposoby polowania. Wśród wychowujących się w tych samych warunkach są tak zwani urodzeni mordercy oraz takie osobniki, które mimo szczyrych chęci nie mają predyspozycji łowieckich. Wynika to z pewnością z faktu, że nigdy nie znalazły się w sytuacji, gdy musiały walczyć o przetrwanie. Nawet jeśli stosują te same techniki, to jednym udaje się zakończyć polowanie sukcesem, innym nie. Wniosek jest jeden – są koty lubiące polować i takie, których to zajęcie nie pociąga. Te, które tego nie lubią, nigdy nie będą dobrymi łowcami. Nie będziemy w stanie nauczyć takiego kota łowiectwa, nawet gdybyśmy przestali dokładać mu gotowe jedzenie do misek.

Koty domowe polują na małe gryzonie i inne zwierzątka podobnych gabarytów. Jeżeli mamy w domu kota, a jednocześnie zapragnęliśmy kupić sobie chomika lub małą myszkę, musimy na nie bardzo uważać. Kot najedzony – domowy – nie poluje, aby zaspokoić głód. Poluje, bo lubi. Jeżeli więc nasz kot w chwili, kiedy będzie miał ochotę na rozrywkę i zechce sobie zapolować, napotka na swojej drodze niewinnego chomika, to konfrontacja tych dwóch gatunków może nie skończyć się dobrze dla chomika. Warto również zauważyć, że koty w zależności od rasy mają różne upodobania i temperamenty. Kot brytyjski będzie leniwy i istnieje dość duże prawdopodobieństwo,

Tajski

że zostawi w spokoju domowe gryzonie. Aktywne rasy, na przykład bengalskie, z pewnością będą tak długo manipulować przy klatce chomika, aż dopną swego.

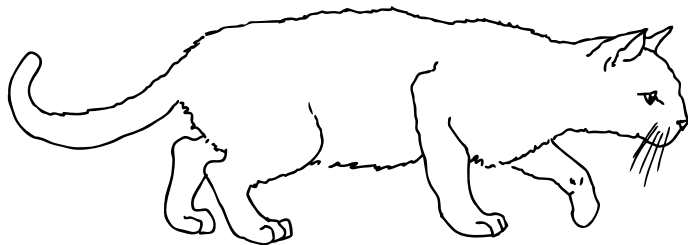
Często zdarzają się sytuacje, w których kot po udanym dniu spędzonym na wolności wraca do domu dumnym krokiem i przynosi w pyszczku upolowaną mysz, kanarika sąsiada lub żabę. Musimy pamiętać, że koty robią to z miłości do nas. Instynkt nakazuje im dzielenie się pożywieniem z najbliższymi. Dlatego w żadnym wypadku w takiej sytuacji nie wolno karcić kota. Trzeba zachować się stosownie do sytuacji, pochwalić kota, udać, że nam bardzo smakuje takie danie – nawet, gdyby napawało nas strachem i przerażeniem, a gdy kot nie widzi, pozbyć się go dyskretnie w taki sposób, aby nasz żywiciel nie był w stanie odnaleźć porzuconej przez nas zdobyczy.

Birmański

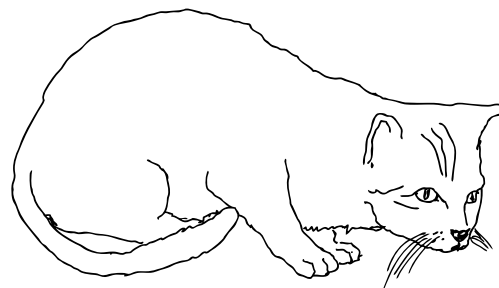
TECHNIKA CHWYTANIA OFIARY

1

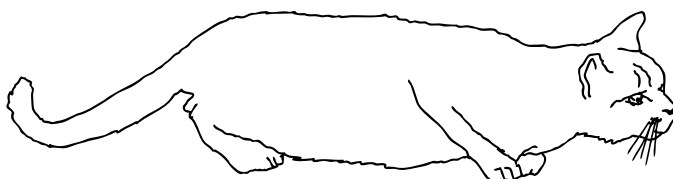
Skradanie się

2

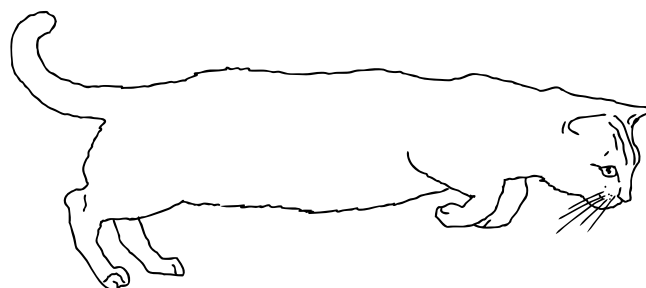
Zatrzymanie się

3

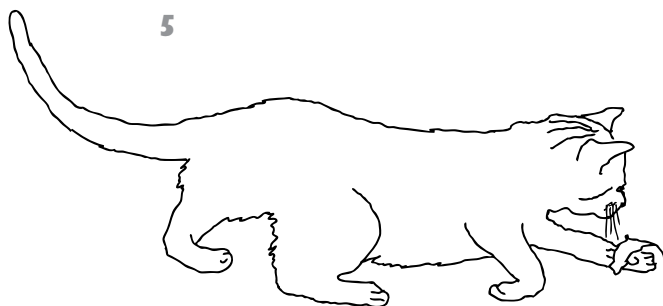
Zasadzka

4

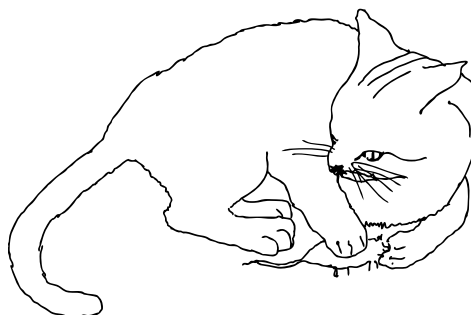
Atak

5

Dobicie ofiary do ziemi

6

Mordowanie

KOCIE ZACHOWANIA SPOŁECZNE

Panuje przekonanie, że koty są samotnikami i że zawsze chodzą własnymi ścieżkami. Stwierdzenia te nie są do końca prawdziwe. Samotnikiem jest często niekastrowany samiec zajmujący określone terytorium i nie tolerujący konkurencji. Wśród kotów rodzą się prawdziwe przyjaźnie, również w warunkach domowych łatwiej jest mieć dwa koty niż jednego. Wymyślają sobie nawzajem zabawy, gdy nie ma nas w domu, nie czują się samotnie, a koszty utrzymania jednego kota i dwóch są porównywalne.

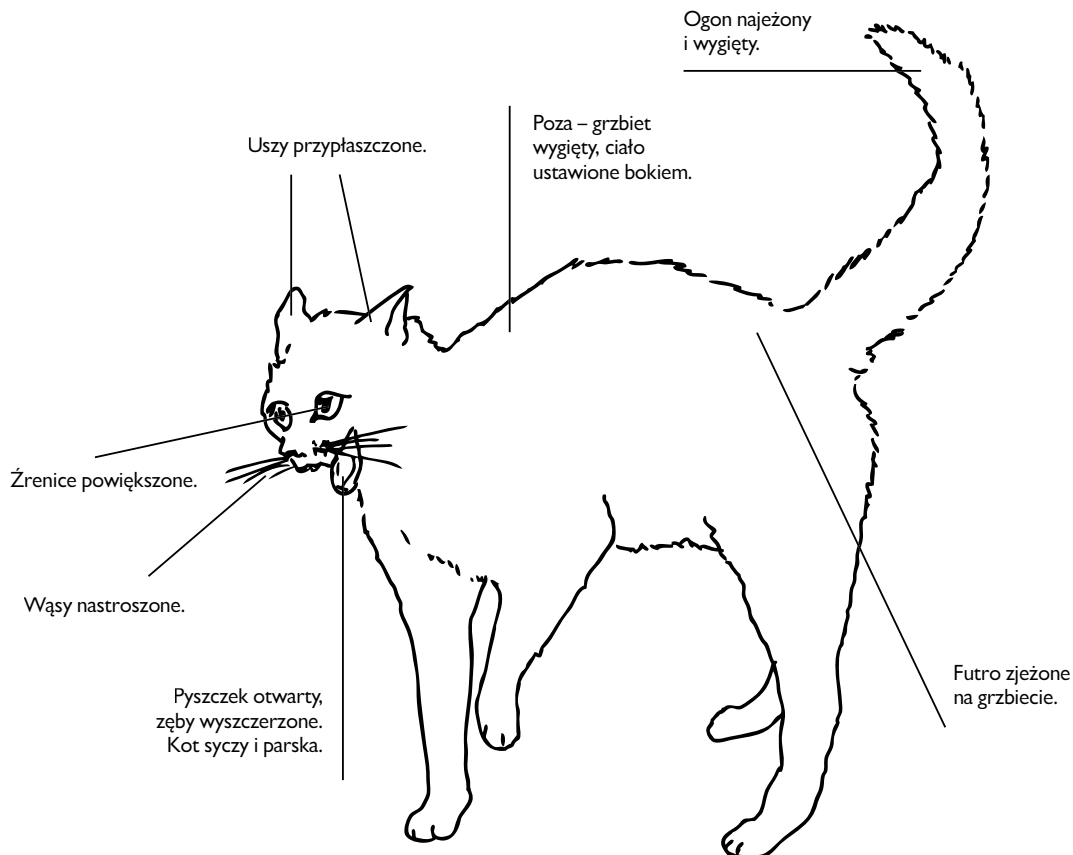
Koty porozumiewają się między sobą i między innymi członkami swojej rodziny, na przykład z nami, za pomocą:

- głosu (miauczą, gruchają, warczą, krzyczą, mruczą),
- dotyku (ocierają się, pocierają się noskami),
- ciała (ogon, postawa ciała, uszy, wąsy, oczy, wyraz pyszczka),
- zapachu (znaczą teren).

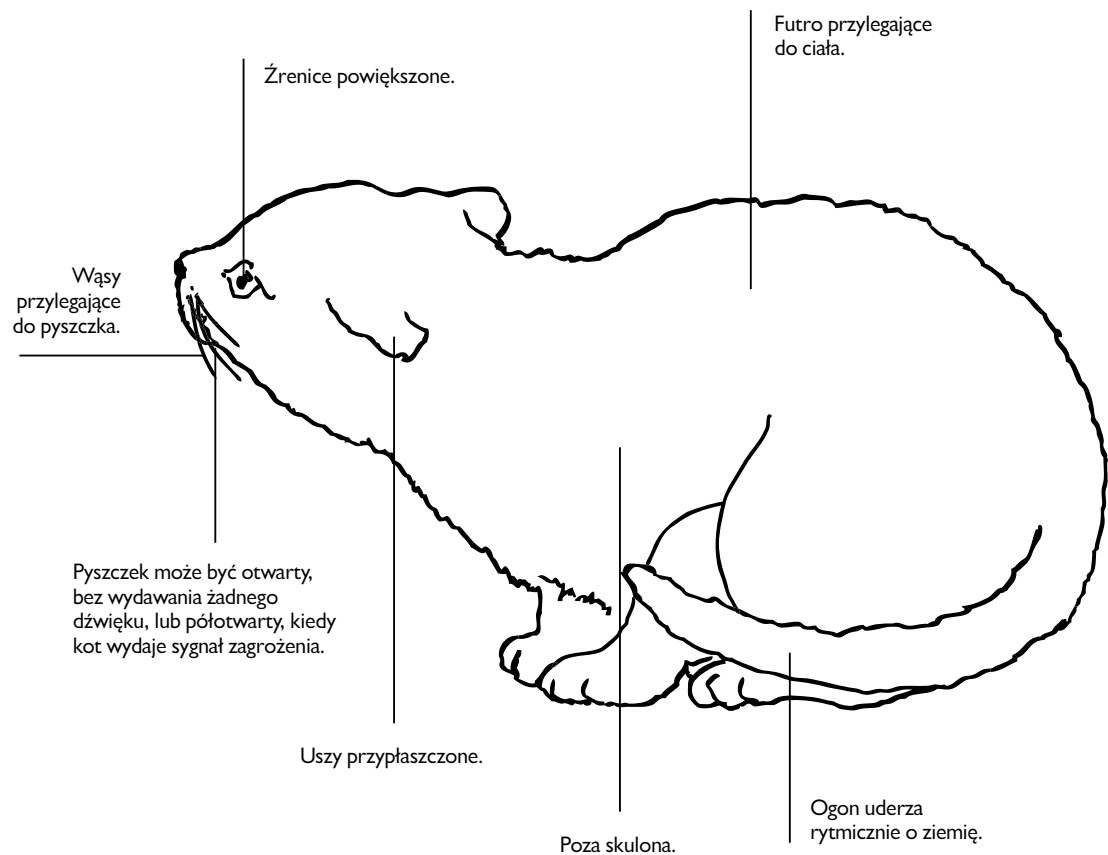
Koty nie mają zdolności zapamiętywania innych osobników swojego gatunku. Rozpoznają się natomiast poprzez zapachy. Kocim znakiem tak zwanego przychodzenia w pokój jest nadstawianie do wachania postawionego na sztorc ogona i obwąchiwanie głowy. Informacje zapachowe umieszczone w tych miejscach mówią o kocie niemal wszystko.

Koty są bardzo towarzyskimi zwierzętami i gdy jest ich więcej niż jeden, zaczyna się ustalanie hierarchii. Nawet w dużych skupiskach wszystkie osobniki znają swoje miejsce w szeregu. Koty tak jak ludzie czasami się ze sobą kłócą, potem się godzą, ale jeżeli są z tego samego stada i nagle pojawia się wspólny wróg, na przykład pies sąsiadów, od razu zapominają o wzajemnych niesnaskach i silną grupą organizują się przeciwko intruzowi. Do swoich lokalnych problemów powrócą dopiero po rozwiązaniu problemu nadrzędnego. Przykładem może być sytuacja, w której do domu przybył nowy kocur. Kocice-mieszkanki, mimo że bez przerwy awanturowały się o prym w stadzie, kiedy zobaczyły nowego, usiadły w rzędzie na schodach, aby zablokować mu możliwość zwiedzania piętra, które uważały za swoje.

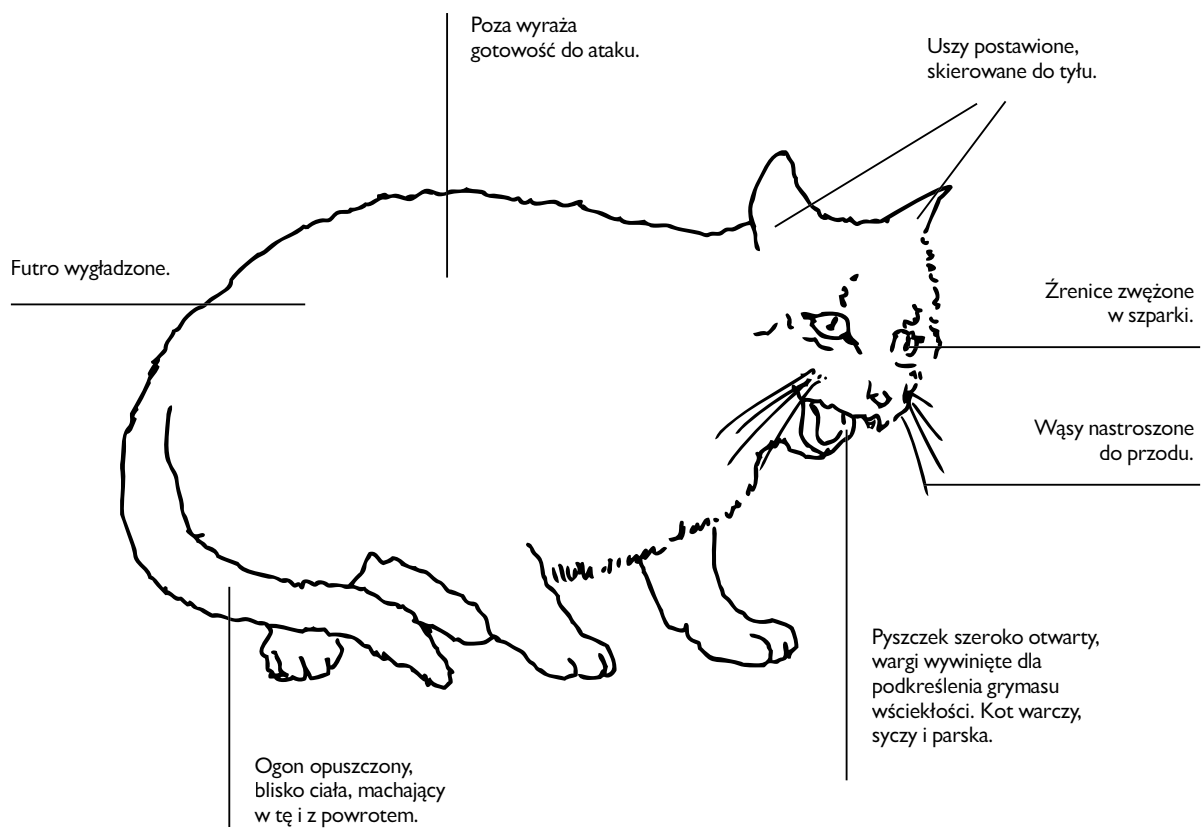
W kociej hierarchii zawsze prym wiodą kotki niekastrowane o silnym charakterze. Kotka po zabiegu kastracji nigdy nie będzie wiodącą dla kotów niesterylizowanych. Oczywiście w sytuacji, gdy wszystkie zwierzęta w stadzie poddane zostają zabiegowi kastracji, osobnik z najsilniejszym charakterem zostaje przywódcą. Podobnie sytuacja wygląda wśród kocurów. Ci za przewodnika wybierają kota najsilniejszego – pod względem osobowości – a ten dobiera sobie najbliższych towarzyszy, którzy organizują z kolei niższy szczebel z podwładnymi. Sposób organizacji kocich układów przypomina struktury mafijne. Co ciekawe, najważniejszy kocur, który kontroluje największe terytorium, najczęściej nie jest ulubieńcem kotek. Wybierają one raczej kocury z niższych szczebli. Jak widać, w kocim świecie nie jest istotny stan posiadania, a charakter.

KOT W POZIE DEFENSYWNEJ

KOT ULEGŁY

KOT AGRESYWNY

Laperm

RÓŻNORODNOŚĆ RAS I KOCIE WYSTAWY

Ostatnie stulecie obfituje w powstawanie nowych kocich ras. Ze względu na ich różnorodność podejmowano wiele prób ich klasyfikacji i opisu. Systematycznie tworzono standardy poszczególnych odmian i w wyniku programów hodowlanych dbano o to, aby koty danej rasy miały określone cechy fizyczne i charakterologiczne.

Mało osób zdaje sobie sprawę z różnorodności i mnogości kocich ras. Najczęściej kojarzoną odpowiedzią na pytanie o rasowego kota jest pers, a tymczasem bardzo straciły one na popularności ze względu na trudną pielęgnację i nie zawsze sympatyczne usposobienie. Osoby, które pragną mieć kota z długim futerkiem, kosmatego mrućka, mogą wybierać spośród kilkudziesięciu ras i dopasować przy tym do swoich potrzeb nie tylko wygląd, ale i charakter domowego tygrysa. Warto wiedzieć, że kiedy decydujemy się na zakup kota rasowego, mamy znacznie większe szanse uzyskania osobnika o oczekiwanym temperamencie, zachowaniu i oczywiście wyglądzie, niż wtedy, gdy kupujemy kota, którego przodkowie są

anonimowi (to koty domowe, koty z pseudohodowli). Należy pamiętać, że każda legalnie działająca hodowla musi mieć certyfikat działalności wystawiony przez klub i federację, której jest członkiem. Kot rasowy, to kot z oryginalnym rodowodem wystawionym przez jedną z międzynarodowych federacji felinologicznych za pośrednictwem klubu należącego do niej. Na przykład koty hodowane w hodowlach należących do Stowarzyszenia Hodowców Kotów (SHK) otrzymują oryginały rodowodów potwierdzające ich tożsamość wystawione właśnie przez SHK i sygnowane przez WCF (World Cat Federation), czyli federację nadrzędną, do której należy SHK. Ze względu na restrykcyjne przepisy dotyczące sprzedaży zwierząt hodowlanych powstaje wiele pseudozwiązków zrzeszających hodowców, którzy nie posiadają licencji hodowlanych, ani nienależących do żadnej międzynarodowej federacji felinologicznej. Warto zatem podczas zakupu rodowodowego zwierzęcia upewnić się, czy rodowody, które otrzymuje nasz pupil,

Munchkin długowłosa

mają odpowiednie loga oraz informacje świadczące o autentyczności dokumentu.

Obecna klasyfikacja ras opiera się na podziale kotów ze względu na długość ich okrywy włosowej oraz pochodzenie. W wyniku wieloletniej pracy wykształcił się następujący podział (skrót w nawiasach oznaczają kod EMS przypisany danej rasie):

Koty długowłose:

- perski (PER),
- brytyjski długowłosa (BLH),
- colorpoint (PER) – inaczej nazywany himalajskim; jest to pers z oznaczeniami point.

Koty półdługowłose (genetycznie u kotów występuje tylko długi bądź krótki włos, jednak wizualnie koty tej grupy różnią się znacząco od kotów z grupy pierwszej):

- kot Afrodyty długowłosa (APL),
- amerykański curl długowłosa (ACL),
- balijski (BAL),
- burmilla długowłosa (BML),
- cymric (CYM),
- domowy długowłosa (HHP),
- japoński bobtail długowłosa (JBL),

- karelski bobtail długowłosa (KAL),
- kurylski bobtail długowłosa (KBL),
- laperm długowłosa (LPL),
- maine coon (MCO),
- munchkin długowłosa (MNL),
- nebelung (NEB),
- norweski leśny (NFO),
- orientalny długowłosa (OSL),
- ragdoll (RAG),
- święty kot birmański (SBI),
- highland fold (SFL) (zwisłouchy długowłosa),
- syberyjski / neva masquerade (SIB),
- somalijski (SOM),
- selkirk rex długowłosa (SRL),
- angora turecka (TUA),
- turecki van (TUV).

Koty krótkowłose:

- kot Afrodyty krótkowłosa (APS),
- abisyński (ABY),
- amerykański curl krótkowłosa (ACS),
- amerykański krótkowłosa (ASH),
- amerykański szorstkowłosa (AVVH)
- bengalski (BEN),

Syberyjski, neva masquerade

Norweski leśny

Ragdoll

Orientalny krótkowłosy

- burmilla krótkowłosa (BMS),
- bombajski (BOM),
- brytyjski krótkowłosy (BRI),
- burmański (BUR),
- kartuski / chartreux (CHA),
- cornish rex / rex kornwalijski (CRX),
- devon rex (DRX),
- sfinks doński (DSX),
- egzotyczny krótkowłosy (EXO),
- domowy krótkowłosy (HHP),
- japoński bobtail krótkowłosy (JBS)
- kurylski bobtail krótkowłosy (KBS)
- korat (KOR)
- laperm krótkowłosy (LPS)
- manx (MAN)
- egipski mau (MAU),
- munchkin krótkowłosy (MNS),
- ocicat (OCI),
- rosyjski niebieski (RUS),

- scottish fold / szkocki zwisłouchy (SFS),
- singapura (SIN),
- sfinks / sfinks kanadyjski (SPH),
- selkirk rex krótkowłosy (SRS).

Syjamy i orienty – ze względu na pochodzenie syjamów i kotów orientalnych oraz na specyficzną budowę tych ras, wszystkie koty pochodzące właśnie z tych linii zakwalifikowano do odrębnej grupy:

- orientalny krótkowłosy (OKH),
- peterbald (PBD),
- syjamski (SIA),
- tajski (THA),
- tonkijski (TON).

Kolejność ras w poszczególnych grupach nie jest przypadkowa – podczas wystaw koty podchodzą do oceny właśnie według powyższej kolejności.

Rosyjski niebieski

